

หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี
ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน
Good Governance and Accountants Performance Standards
Affecting the Quality of Financial Statement Reports

ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อเรื่อง : หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน

ผู้วิจัย : ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข

พ.ศ. : 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานคร ปริณชิตและภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หรือผู้ทำบัญชี ของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริณชิตและภาคกลาง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 44 บริษัท ใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์แบบพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ หลักธรรมาภิบาล งบการเงิน สำนักงานบัญชีคุณภาพ

Title : Good Governance and Accountants' Performance Standards
Affecting the Quality of Financial Statement Reports

Researcher : Sirirat Pounsangsuk

Year : 2020

ABSTRACT

This research aims to study the good governance and the accountants' performance standards affecting the quality of financial statement reports of the accounting firms, in Bangkok, the metropolitan areas, and the central region. The research samples are executives or bookkeepers of the quality accounting offices in Bangkok, the metropolitan areas, and the central region. The data from 44 companies is collected. Descriptive statistics and multiple regression analysis are used.

The study results found that the multiple regression analysis between the good governance and performance on the quality of financial statement reports in terms of comparability (quality4) was statistically significant at a level of 0.01. The significant variables were the use of professional knowledge (standard1) and carefulness (standard2) with statistical significance at 0.05

Keywords: good governance, financial statements, quality accounting fir

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ได้สนับสนุนทุนวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ประเสริฐศรี ที่ได้สละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำปรึกษาตรวจปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อเติมเต็มให้งานวิจัยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

คุณประโยชน์ที่บังเกิดจากการรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น รวมถึงผู้ให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดจนครู อาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการวิจัยฉบับนี้จะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจตามสมควร

ศิริรัตน์ พวงแสงสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 คำถามการวิจัย	2
1.5 สมมติฐานการวิจัย	3
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.8 นิยามศัพท์	4
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ประวัติและความเป็นมาของการบัญชี	5
2.2 ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Burn	13
2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานบัญชี	14
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	15
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน	16
2.6 ทักษะวิชาชีพบัญชี	17
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22
3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	22
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	23

สารบัญ (ต่อ)

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	26
4.2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	28
4.3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี	30
4.4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงิน	31
4.5 ผลการการวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์	32
4.6 ผลการการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน	34
4.7 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ	36
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
5.1 สรุปผลการศึกษา	42
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	45
5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย	46
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	51
ประวัติผู้วิจัย	60

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	27
4.1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลและของสำนักงานบัญชี(ต่อ)	28
4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานบัญชีที่เป็นตัวแทนได้รับอนุญาตจากกรมสรรพากร	29
4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีคุณภาพ	30
4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพ	31
4.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน และคุณภาพรายงานงบการเงิน	34
4.6 การวิเคราะห์ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลักธรรมาภิบาล กับมาตรฐานการปฏิบัติงาน	36
4.7 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวมกับหลักธรรมาภิบาล และ มาตรฐานการปฏิบัติงาน	37
4.8 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ กับหลักธรรมาภิบาล และมาตรฐานการปฏิบัติงาน	38
4.9 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณภาพรายงานงบการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจกับหลักธรรมาภิบาล และมาตรฐานการปฏิบัติงาน	39
4.10 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้กับหลักธรรมาภิบาล และมาตรฐานการปฏิบัติงาน	40
4.11 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้กับหลักธรรมาภิบาล และมาตรฐานการปฏิบัติงาน	41

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันนักบัญชีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการภายในองค์กร ในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความสามารถให้ข้อมูลแก่ฝ่ายบริหาร เพื่อใช้ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจต่างๆ โดยข้อมูลที่ได้รับจากนักบัญชีนั้นจะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องทันเวลา และสามารถสะท้อนภาพดำเนินงานที่แท้จริงขององค์กรได้ (สุรินทร์ ภักดี สำนักงานบัญชี, 2557,ออนไลน์) การที่นักบัญชีมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานทำให้การรายงานงบการเงินถูกต้องและมีคุณภาพ ผู้ใช้งบการเงินจะเข้าใจได้ เมื่ออ่านข้อมูลที่ปรากฏในรายงานงบการเงินดังกล่าว เพราะเกี่ยวข้องกับตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน สามารถประเมินเหตุการณ์ที่ผ่านมาของงบการเงินได้ ข้อมูลจะต้องมีคุณสมบัติของความเชื่อถือได้หากปราศจากความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญและความลำเอียง ซึ่งทำให้ผู้ใช้งบการเงินมั่นใจได้ว่าข้อมูลนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่ต้องการให้แสดงหรือควรแสดงนอกจากนั้นผู้ใช้งบการเงินจะต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการในรอบระยะเวลาที่ต่างกัน ที่สำคัญข้อมูลดังกล่าวนี้จะต้องมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2554: 4-13)

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ถือเป็นแนวทางที่สำคัญในการควบคุมการบริหารงาน ไม่เว้นแม้กระทั่งนักบัญชีที่ถือว่าเป็นหัวใจหลักสำคัญในการดำเนินงานทางด้านงบประมาณการรับการจ่ายจำเป็นต้องมีหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ที่ผ่านมายังถือว่าประเทศไทยยังมีภาพลักษณ์คอร์รัปชันอยู่ อาจเกิดจากความผิดพลาดจากการดำเนินงานตามระเบียบวิธีปฏิบัติและการบันทึกบัญชี หากนักบัญชีไม่มีหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีผลสัมฤทธิ์ก็จะแสดงผลการดำเนินงานและหลักฐานทางการเงินที่ขาดประสิทธิภาพ ทั้งยังทำให้งบการเงินที่เป็นการแสดงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินขาดความน่าเชื่อถือ ขาดเสถียรภาพที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาและไม่ทันต่อความต้องการของผู้ใช้งบการเงิน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพอย่างไรและยังมีแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติที่ดี พัฒนาหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีซึ่งจะนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลงบการเงินที่ถูกต้อง โดยในงานวิจัยนี้ได้เลือกนักบัญชีในบริษัทที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลาง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลาง

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หรือ นักบัญชี ของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลาง จำนวน 97 บริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, รายชื่อสำนักงาน, 2561 : ออนไลน์)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หรือ นักบัญชี ของสำนักงานบัญชีคุณภาพที่ โดยใช้จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.3.2 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานประกอบการสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลาง

1.3.3 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2562

1.3.4 ตัวแปรในการวิจัย

1) ตัวแปรอิสระ

หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักการ 10 หลัก คือ หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักความเสมอภาค (Equity) และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)

มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้อง และด้านระมัดระวังรอบคอบ

2) ตัวแปรตาม คุณภาพรายงานงบการเงิน ประกอบด้วย ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้

1.4 คำถามการวิจัย

หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินหรือไม่

1.5 สมมติฐานการวิจัย

หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลางอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมมติฐานเพื่อการทดสอบทางสถิติ ได้ดังนี้

สมมติฐาน H_1 : หลักธรรมาภิบาลมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลาง

สมมติฐาน H_2 : มาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลาง

สมมติฐาน H_3 : หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลาง

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร สำนักงานบัญชี พิจารณาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ ภายในสำนักงานบัญชีในประเทศไทยให้เกิดประสิทธิผลคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และนำไปสู่การพัฒนาองค์กรในด้านทรัพยากรบุคคลในองค์กรเพื่อนำไปสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันทางธุรกิจต่อไป

1.8 นิยามศัพท์

1.8.1 หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 10 หลัก ได้แก่ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ประสิทธิภาพ (Efficiency) การตอบสนอง (Responsiveness) ภาระรับผิดชอบ (Accountability) ความโปร่งใส (Transparency) การมีส่วนร่วม (Participation) การกระจายอำนาจ (Decentralization) นิติธรรม (Rule of Law) ความเสมอภาค (Equity) และมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)

1.8.2 มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี หมายถึง มาตรฐานในการปฏิบัติงานประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้อง และด้าน รัษฎาระวังรอบคอบ (สภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553)

1.8.3 คุณภาพรายงานงบการเงิน หมายถึง กระบวนการรายงานทางการเงินที่ตอบสนองความต้องการผู้ใช้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งพิจารณาใน 4 ด้าน

1. ด้านความเข้าใจได้ หมายถึง ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ทันทีที่ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูล
2. ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ หมายถึง ข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งยืนยันข้อผิดพลาดของการประเมินผลที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้
3. ด้านความเชื่อถือได้ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่มีข้อผิดพลาดที่มีนัยสำคัญ เป็นข้อมูลที่เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่มีความลำเอียงและกำหนดค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ การแสดงรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีต้องแสดงเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ
4. ด้านการเปรียบเทียบกันได้ หมายถึง ผู้ใช้สามารถเปรียบเทียบงบการเงินของหน่วยงานในระยะเวลาต่างกันได้ เพื่อคาดคะเนแนวโน้มของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น และต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างหน่วยงานเพื่อประเมินฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ประวัติและความเป็นมาของการบัญชี
- 2.2 ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- 2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานบัญชี
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน
- 2.6 ทักษะวิชาชีพบัญชี
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติและความเป็นมาของการบัญชี

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้อธิบายประวัติและความเป็นมาของบัญชีไว้ ดังนี้

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ (2551:1) กล่าวว่า การบัญชีมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานประมาณ 5,000 ปี แต่การบัญชีมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับกันในยุคปัจจุบันประมาณ 100 ปี มาแล้ว วิวัฒนาการดังกล่าวเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม กฎหมาย และการเมืองที่เปลี่ยนไปตามช่วงเวลาที่ผ่านมาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจส่งผลให้รูปแบบการประกอบธุรกิจการค้าเปลี่ยนแปลงไป เช่น เปลี่ยนจากระบบของแลกของ (Barter System) มาเป็นการผลิตและซื้อขายด้วยการใช้เงินตรา (Money) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนการศึกษาพัฒนาการทางการบัญชีจะช่วยให้เข้าใจได้ดีขึ้นถึงเหตุผลความเป็นมาของการบัญชีที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน และที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตจากการศึกษาประวัติของการบัญชีที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ อีกทั้งยังช่วยให้เข้าใจถึงพัฒนาการทางการบัญชีของประเทศไทยซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศด้วย

การบัญชีของประเทศไทยมีการพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องตามลำดับเวลา ดังนี้ (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551 : 31-36) ในสมัยกรุงสุโขทัยมีการค้าขายอย่างเสรี การจดบันทึกบัญชีอยู่คู่กับการทำมาค้าขายแต่การบันทึกบัญชีในสมัยสุโขทัยเป็นการบันทึกช่วยจำกันลืมนมากกว่าที่จะเป็นการจดบันทึกบัญชีอย่างเป็นระบบ ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองได้มีการตราพระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้นส่วนและบริษัทรัตนโกสินทร์ศก 130 (พ.ศ. 2455) พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ บริษัทจำกัด ต้องจัดทำบัญชี และมีผู้สอบบัญชีตรวจสอบ ซึ่งกำหนดให้บริษัทจำกัดเท่านั้นที่ต้องจัดทำบัญชีในปี พ.ศ. 2467 พระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้นส่วนและบริษัทรัตนโกสินทร์ศก 130 ถูกยกเลิกและประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

บรรพ 3 ลักษณะ 22 ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท ซึ่งมีข้อกำหนดให้บริษัทต้องจัดให้มีการบันทึกบัญชีจำนวนเงินรับจ่าย และรายการอันเป็นเหตุให้รับหรือจ่ายนั้น และจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน รวมทั้งบัญชีกำไรขาดทุนอย่างน้อยปีละครั้งงบแสดงฐานะการเงินจะต้องมีผู้สอบบัญชีตรวจสอบเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นผลให้เกิดความตื่นตัวทางด้านเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2482 รัฐบาลได้ออกประมวลรัษฎากรมาบังคับใช้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิสำหรับปี และจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยประเมินจากยอดรายได้ และมีการตราพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2482 เพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดทำบัญชี ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีตามประมวลรัษฎากรพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2482 ถือเป็นกฎหมายการบัญชีฉบับแรกของประเทศไทย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลัก 3 ประการได้แก่ เพื่อให้การจัดทำบัญชีของธุรกิจต่าง ๆ มีแนวทางแบบเดียวกัน เพื่อคุ้มครองประโยชน์และส่วนได้ส่วนเสียของผู้เกี่ยวข้อง และเพื่ออำนวยความสะดวกและเกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ซึ่งกฎหมายการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้บริษัท ห้างหุ้นส่วนและบุคคลธรรมดา ซึ่งประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในกฎหมายต้องจัดทำบัญชี รวมถึงการลงรายการในบัญชีและปิดบัญชี การเก็บรักษาบัญชีและเอกสาร พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2482 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขครั้งแรกในปี พ.ศ. 2496 และได้ปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2515 ได้ออกเป็นประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 285 (ปว 285) ซึ่งใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515ซึ่ง ปว 285 มีหลักการสำคัญสรุปได้ ดังนี้ (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551:31-36)

- 1) กำหนดให้บุคคลธรรมดา และนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจตามที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเป็นนิติบุคคลต้องจัดทำและยื่นงบการเงินต่อทางราชการ
- 2) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ และรายการที่ ต้องมีในบัญชี ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี
- 3) กำหนดให้งบแสดงฐานะการเงินต้องมีรายการย่อตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและงบแสดงฐานะการเงินต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบ
- 4) กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาบัญชี และเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ไม่น้อยกว่า 10 ปี

จากอดีตจนถึงปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินธุรกิจ ทำให้มีข้อบกพร่องบางประการที่ไม่สอดคล้องกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 285 (ปว 285) ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำบัญชีของธุรกิจในภาวะปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าในทางบัญชี ตลอดจนการจัดทำบัญชีในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติที่เป็นสากลจึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย โดยออกพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2547 มีหลักการที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้ (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551:39)

1) กำหนดให้นิติบุคคลเท่านั้นที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี และกำหนดให้กิจการร่วมค้าตามประมวล รัชฎากรเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีด้วย โดยกำหนดวันเริ่มทำบัญชีของนิติบุคคลต่าง ๆ

ไว้ดังตัวอย่าง

ประเภทนิติบุคคล	วันเริ่มทำบัญชี
ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	วันจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
บริษัทจำกัด	วันจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
บริษัทมหาชน	วันจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ ประกอบธุรกิจในประเทศไทย	วันเริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศกิจการ ร่วมค้าตามประมวลรัชฎากรวันเริ่มต้น
บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนที่ไม่ได้	ประกอบการไม่ต้องจัดทำบัญชี เว้นแต่รัฐมนตรี
จดทะเบียน	โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะออก ประกาศให้เป็นผู้มีหน้าที่ จัดทำบัญชี

2) หน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของธุรกิจสามารถแบ่งแยกหน้าที่และความ รับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และผู้ทำบัญชีอย่างชัดเจน ดังนี้

2.1) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หมายถึง ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชี โดยมีหน้าที่ตามกฎหมาย ดังนี้

2.1.1) ต้องจัดทำให้มีการทำบัญชีให้ถูกต้องตามกฎหมายกำหนด

2.1.2) ต้องส่งมอบเอกสารที่ใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อให้บัญชีที่ จัดทำขึ้นแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินตามความเป็นจริง และตาม มาตรฐานการบัญชี

2.1.3) ต้องจัดให้มีการตรวจสอบงบการเงิน โดยมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแสดงความเห็น ต่องบการเงินนั้น ยกเว้นงบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดขึ้นตามกฎหมาย ไทยที่มีทุน สินทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

2.1.4) ต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการ หรือสถานที่ที่ใช้ทำการผลิต หรือเก็บสินค้าเป็นประจำ หรือสถานที่ที่ใช้ทำงานเป็นประจำ โดยเก็บไว้ไม่น้อย

กว่าห้าปี ทั้งนี้ อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะกำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีสำหรับกิจการบางประเภท เก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้เกินกว่าห้าปี แต่ต้องไม่เกินเจ็ดปีก็ได้

2.1.5) ต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชี ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามกฎหมาย

2.2) ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีโดยผู้ทำบัญชีจะต้องมีคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนด ผู้ทำบัญชีมีหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชีพระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้ทำให้การจัดทำบัญชีของภาคธุรกิจเป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจการค้าของประเทศและผู้ใช้งบการเงินจะได้รับประโยชน์มากขึ้น เนื่องจากมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ภาคธุรกิจต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และต้องจัดให้มี

ผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติ ตามที่อธิบดีกำหนด ซึ่งได้แก่บุคคลต่อไปนี้

2.2.1) กรณีเป็นพนักงานของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ได้แก่ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี สมุห์บัญชี หัวหน้าแผนกบัญชีหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

2.2.2) กรณีเป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชี คือ

- สำนักงานมิได้จัดตั้งในรูปคณะบุคคล คือ หัวหน้าสำนักงาน
- สำนักงานจัดตั้งในรูปคณะบุคคล คือ ผู้เป็นหุ้นส่วน ซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชี
- สำนักงานจัดตั้งในรูปนิติบุคคล คือ กรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชี

2.3) กรณีเป็นผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพ

2.4) ผู้ช่วยผู้ทำบัญชี (ในกรณีที่ “ผู้ทำบัญชี” รับทำบัญชีเกินกว่า 100 รายตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 ข้อ 7)

คุณสมบัติและเงื่อนไขของผู้ทำบัญชี (ม.7 (6))

- 1) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- 2) มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้

3) ไม่เคยต้องโทษจำคุกในความผิดตามกฎหมายบัญชีกฎหมายผู้สอบบัญชีเว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

คุณวุฒิการศึกษาตามขนาดธุรกิจที่กำหนดแต่ละกลุ่ม

- 1) ปริญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าทำบัญชีได้ทุกธุรกิจ
- 2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การบัญชี) หรืออนุปริญญา (บัญชี) สำหรับบริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่มี
 - 2.1) ทุนไม่เกิน 5 ล้านบาท
 - 2.2) รายได้รวม ไม่เกิน 30 ล้านบาท
 - 2.3) สินทรัพย์รวม ไม่เกิน 30 ล้านบาท
- 3) เงื่อนไขในการจัดทำบัญชี
 - 3.1) แจงรายละเอียดตามแบบ ส.บช. 5 และส.บช. 5-1 ภายใน 60 วันนับจาก
 - 3.1.1) วันที่ประกาศมีผลบังคับใช้ (10 สิงหาคม 2544) กรณีทำบัญชีอยู่แล้ว
 - 3.1.2) วันเริ่มทำบัญชี
 - 3.1.3) วันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผู้ทำบัญชี
 - 3.2) เข้าอบรมความรู้เกี่ยวกับบัญชีตามที่กำหนด (1 ครั้ง ทุก 3 ปี)
 - 3.3) ต้องรับทำบัญชีไม่เกิน 100 ราย หากเกินจะต้องมีผู้ช่วยที่มีคุณวุฒิเพิ่มอีก 1 คน ทุก 100 รายที่เพิ่ม (เศษของ 100 ถ้าเกิน 50 ให้นับเป็น 100) ตามประกาศกรมทะเบียนการค้าเรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 ข้อ 7(3) หมายเหตุสำหรับบุคคลธรรมดา หากเจ้าของกิจการจัดทำบัญชีเองไม่กำหนดคุณวุฒิการศึกษาแต่ถ้าจ้างบุคคลอื่นจัดทำบัญชีให้ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณวุฒิการศึกษาตามที่กำหนด
- 4) หน้าที่ของผู้ทำบัญชี
 - 4.1) จัดทำบัญชีเพื่อให้แสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของ “ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี” ที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชีโดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน (ม.20)
 - 4.2) ลงรายการบัญชีเป็นภาษาไทย หากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศให้มีภาษาไทยกำกับ หรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือคำแปลรหัสบัญชีที่เป็นภาษาไทยไว้ (ม.21(1))

4.3) เขียนด้วยหมึก คีตพิมพ์ หรือตีพิมพ์ หรือทำด้วยวิธีอื่นใดที่ได้ผลในทำนองเดียวกัน (ม.21(2))

5) การแจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2544 เป็นต้นไป ผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติ ตาม ม.7(6) แห่ง พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 ต้องดำเนินการ ดังนี้

5.1) ไปแจ้งที่สำนักกำกับดูแลธุรกิจ หรือสำนักงานทะเบียนการค้าจังหวัดตามภูมิลำเนาของผู้แจ้งพร้อมหลักฐาน ภายใน 60 วัน นับแต่

5.2) 10 สิงหาคม 2544 (กรณีทำบัญชีอยู่แล้ว)

5.3) วันเริ่มทำบัญชี

5.4) วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

6) จรรยาบรรณของนักบัญชี บุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพใดจะต้องมี จรรยาบรรณในวิชาชีพนั้น ๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และเป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจของ นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา นักบัญชีก็เช่นเดียวกันจะต้องมีจรรยาบรรณเช่นกัน นักบัญชีที่ดีควรมีจรรยาบรรณ ดังนี้

6.1) มีความซื่อสัตย์ สุจริต

6.2) มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการบัญชี

6.3) พึงรักษาความลับทางด้านบัญชีของหน่วยงานและของนายจ้าง

6.4) ไม่นำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไปเผยแพร่ต่อผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

7) ความหมายของการบัญชี สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (สบช.) (The Institute of Certified Accountants Auditors of Thailand) “ICAAAT” ได้ให้คำนิยามของคำว่า “การบัญชี” ไว้ดังนี้

เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร (2551 : 3-2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบัญชี (Accounting) หมายถึง ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนกและทำสรุปข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชี คือการให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจใน กิจกรรมของกิจการสมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountants) “AICPA” ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบัญชี (Accounting) หมายถึง ศิลปะการจดบันทึก การจำแนกประเภทและการสรุปผลของเหตุการณ์หรือรายการต่าง ๆ ทางการเงินโดยอยู่ในรูปของหน่วยเงินตรา รวมทั้งแปลความหมายของสรุปผลที่ได้รับจากคำนิยามข้างต้น สรุปได้ว่า การบัญชี หมายถึง การจดบันทึกรายการ ค่าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐานอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถจำแนกและแสดงข้อมูลผลการดำเนินงานในรอบ

ระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง และแสดงฐานะทางการเงิน ณ วันใดวันหนึ่งของกิจการเพื่อประโยชน์ ในการตัดสินใจในการ ดำเนินธุรกิจทั้งบุคคลภายในและภายนอกของกิจการ

8) วัตถุประสงค์ของการบัญชี

8.1) เพื่อจัดบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ เรียงลำดับก่อนหลังสามารถตรวจสอบ ได้ในภายหลัง

8.2) เพื่อป้องกันการผิดพลาดในการทำงาน ไม่บันทึกรายการซ้ำซ้อนหรือหลงลืมมีหลักฐาน ในการอ้างอิง

8.3) เพื่อนำข้อมูลทางการเงินที่ได้จัดบันทึกไว้ ไปเปรียบเทียบกับแนวโน้มของธุรกิจในอนาคต รวมถึงการพิจารณาควบคุมรายงานทางการเงินให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

9) ความสำคัญของการบัญชี การประกอบธุรกิจทุกประเภท จำเป็นต้องใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจทางธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาเงินทุน การบริหารการเงินการบริหาร ทรัพยากรของกิจการ ซึ่งผู้ลงทุนย่อมต้องการประโยชน์สูงสุดจากการดำเนินธุรกิจการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูล ทางการเงินบัญชีนั้น ได้มีการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและแม่นยำมากขึ้น จนถึงการใช้ระบบ คอมพิวเตอร์ในการบันทึกบัญชีในปัจจุบันการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหาร นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ลงทุน ผู้บริหาร และเจ้าหนี้แล้ว ทางด้านรัฐบาลยังใช้ข้อมูลทางบัญชีของกิจการแต่ละแห่ง ในการบริหาร ราชการแผ่นดินด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมทั้งในเรื่องของการจัดเก็บภาษีเงินได้ การจัดทำ งบประมาณแผ่นดิน การจัดทำแผนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเหตุที่ข้อมูลทางการเงินซึ่งใช้ใน การบริหารส่วนใหญ่ได้มาจากการรวบรวม และประมวลผลตามหลักของการบัญชีการเงิน และการศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับหลักพื้นฐานทางการเงินจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่ความเข้าใจเข้าใจถึงคุณลักษณะ และ ข้อจำกัดของข้อมูลทางการเงินบัญชีได้เป็นอย่างดี

10) ประโยชน์ของการบัญชี

10.1) ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานของกิจการว่าในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งนั้น มี กำไรหรือขาดทุนเท่าใด

10.2) ทำให้ทราบฐานะทางการเงินของกิจการว่า ณ วันนั้นกิจการมีสินทรัพย์หนี้สินและ ทุนเท่าใด

10.3) ทำให้ผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีในการ ตัดสินใจและพิจารณาทางเลือกธุรกิจอย่างมีเหตุผล ตลอดจนการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

10.4) เพื่อใช้เป็นข้อมูลทางบัญชีในการคำนวณภาษีเงินได้ให้กับรัฐบาลรวมทั้ง

การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

11) การประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชี เป็นธุรกิจให้บริการ คุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชี ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านบัญชี เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ และต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด และคุณสมบัติที่สำนักงานบัญชีจำเป็นต้องมี ซึ่งอาจจะเป็นเจ้าของสำนักงานหรือพนักงานในสำนักงาน ก็คือต้องมี “ผู้ทำบัญชี” ที่มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ผู้ทำบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามความจริงตามมาตรฐานการบัญชีโดยมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องครบถ้วน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2548 : 83 - 85) ลักษณะของการประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชี อาจจะสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ทั้งกิจการเจ้าของคนเดียวและดำเนินการโดยร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นเป็นกลุ่มคณะก็ได้ การที่ผู้ประกอบการจะตัดสินใจเลือกดำเนินธุรกิจในรูปแบบใดนั้น มีองค์ประกอบที่ต้องพิจารณาหลายประการ เช่น ลักษณะของการประกอบธุรกิจ ขนาดของธุรกิจ เงินทุน ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์รูปแบบของธุรกิจมีทั้งธุรกิจที่ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทเอกชนจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด และธุรกิจที่จัดตั้งหรือจดทะเบียนภายใต้กฎหมายเฉพาะธุรกิจที่ไม่ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ได้แก่ กิจการเจ้าของคนเดียวห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียน แต่ธุรกิจเหล่านี้จะต้องจดทะเบียนตาม พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์รายละเอียดของรูปแบบธุรกิจดังกล่าวมีดังนี้

11.1) กิจการเจ้าของคนเดียว (Single Proprietorship) เป็นกิจการที่มีบุคคลเดียวเป็นเจ้าของกิจการจะเป็นผู้นำเงินสดหรือสินทรัพย์อื่นมาลงทุนแต่เพียงผู้เดียว ดังนั้นผลกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นจะเป็นของเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว ในขณะที่เดียวกันเจ้าของกิจการก็ต้องเป็นผู้รับภาระหนี้สินและภาระผูกพันอื่น แต่เพียงผู้เดียวเช่นกัน

11.2) ห้างหุ้นส่วน (Partnership) เป็นกิจการที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาลงทุนร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการแบ่งผลขาดทุนเท่ากัน ห้างหุ้นส่วนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

11.2.1) ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนประเภทนี้จะจดทะเบียนหรือไม่จดทะเบียนก็ได้ ถ้าจดทะเบียนจะเรียกว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนประเภทนี้จะมีหุ้นส่วนประเภทเดียวคือพวกไม่จำกัดความรับผิด

11.2.2) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนประเภทนี้กฎหมายกำหนดให้จดทะเบียน ประกอบด้วยหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดและไม่จำกัดความรับผิด

11.3) บริษัทจำกัด (Company Limited or Corporation) เป็นกิจการที่แบ่งทุนออกเป็นหุ้น ๆ ละเท่า ๆ กัน โดยมีบุคคลร่วมกันถือหุ้น หุ้นของบริษัทจะมีอยู่ 2 ชนิด คือ หุ้นสามัญ (Common Stock) ซึ่งเป็นหุ้นหลักและหุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Stock) ซึ่งเป็นหุ้นรองของบริษัทผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับคือ

เงินปันผล (Dividend) ความรับผิดชอบในเรื่องหนี้สินและภาระผูกพันใด ๆ จะเท่ากับจำนวนเงินค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ไม่ครบเท่านั้น บริษัทจำกัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

11.3.1) บริษัทเอกชนจำกัด (Private Company Limited) เป็นบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

11.3.2) บริษัทมหาชนจำกัด (Public Company Limited) เป็นบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป

2.2 ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Burn

ในทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตอนเริ่มต้นได้รับการพัฒนามาจากการวิจัยเชิงบรรยายผู้นำทางการเมือง โดย Burn (1978 อ้างใน ปิยะพงษ์ วรณกุลพงศ์, 2553) อธิบายภาวะผู้นำในเชิงกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตาม และในทางกลับกันผู้ตามก็ส่งอิทธิพลต่อการแก้ไขพฤติกรรมของผู้นำเช่นเดียวกัน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมองได้ทั้งในระดับแคบที่เป็นกระบวนการที่ส่งอิทธิพลต่อปัจเจกบุคคล (individual) และในระดับกว้างที่เป็นกระบวนการในการใช้อำนาจเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมและปฏิรูปสถาบัน ในทฤษฎีของ Burn ผู้นำการเปลี่ยนแปลงพยายามยกระดับของการตระหนักรู้ของผู้ตาม โดยการยกระดับแนวความคิดและค่านิยมทางศีลธรรมให้สูงขึ้น เช่น ในเรื่องเสรีภาพ ความยุติธรรม ความเท่าเทียมกัน สันติภาพและมนุษยธรรม โดยไม่ยึดตามอารมณ์ เช่น ความกลัว ความเห็นแก่ตัว ความอิจฉาริษยา ผู้นำจะทำให้ผู้ตามก้าวขึ้นจาก “ตัวตนในทุก ๆ วัน” (everyday selves) ไปสู่ “ตัวตนที่ดีกว่า” (better selves) โดยมีแนวคิดที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอาจจะมี การแสดงออกโดยผู้ใดก็ได้ในองค์กรในทุก ๆ ตำแหน่ง ซึ่งอาจจะเป็นผู้นำหรือผู้ตาม และอาจจะเกี่ยวกับคนที่มีอิทธิพลเท่าเทียมกันสูงกว่า หรือต่ำกว่าก็ได้ โดย Burn เห็นว่าภาวะผู้นำเป็นปฏิสัมพันธ์ของบุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านอำนาจ ระดับแรงจูงใจ และทักษะเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งเกิดได้ใน 3 ลักษณะ คือ

1. ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน (transactional leadership) เป็นปฏิสัมพันธ์ที่ผู้นำติดต่อกับผู้ตามเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ผู้นำจะใช้รางวัลเพื่อตอบสนองความต้องการและเพื่อแลกเปลี่ยนกับความสำเร็จในการทำงาน ถือว่าผู้นำและผู้ตามมีความต้องการอยู่ในระดับขั้นแรกตามทฤษฎีความต้องการเป็นลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory)

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (transformational leadership) ผู้นำจะตระหนักถึงความต้องการและแรงจูงใจของผู้ตาม ผู้นำและผู้ตามมีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะยกระดับความต้องการซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งสองฝ่าย คือ เปลี่ยนผู้ตามให้เป็นผู้การเปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนผู้นำการเปลี่ยนแปลงไปเป็นผู้นำแบบจริยธรรม กล่าวคือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะตระหนักถึงความต้องการของผู้ตาม และจะกระตุ้นผู้ตามให้เกิดความสำนึก (conscious) และยกระดับความต้องการของผู้ตามให้สูงขึ้นตามลำดับความต้องการของ Maslow และทำให้ผู้ตามเกิดจิตสำนึกของอุดมการณ์ และยึดถือค่านิยมเชิงจริยธรรม เช่น อิสรภาพ ความยุติธรรม ความเสมอภาค สันติภาพ และสิทธิมนุษยธรรม

3. ภาวะผู้นำแบบจริยธรรม (moral leadership) ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนเป็นผู้นำแบบจริยธรรมอย่างแท้จริงเมื่อผู้นำได้ยกระดับความประพฤติ และความปรารถนาเชิงจริยธรรมของทั้งผู้นำและผู้ตามให้สูงขึ้น และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งสองฝ่าย อำนาจของผู้นำจะเกิดขึ้นเมื่อผู้นำทำให้ผู้ตามเกิดความไม่พึงพอใจต่อสภาพเดิม ทำให้ผู้ตามเกิดความขัดแย้งระหว่างค่านิยมกับวิถีปฏิบัติ สร้างจิตสำนึกให้ผู้ตามเกิดความต้องการในระดับขั้นที่สูงกว่าเดิม ตามลำดับขั้นความต้องการของ Maslow หรือระดับการพิจารณาจริยธรรมของ Kohlberg แล้วจึงดำเนินการเปลี่ยนสภาพทำให้ผู้นำและผู้ตามไปสู่จุดมุ่งหมายที่สูงขึ้น

สภาวะผู้นำทั้ง 3 ลักษณะตามทฤษฎีของ Burn มีลักษณะเป็นแกนต่อเนื่อง ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนอยู่ปลายสุดของแกน ตรงกันข้ามกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมุ่งเปลี่ยนสภาพไปสู่ภาวะผู้นำแบบจริยธรรม

2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานบัญชี

2.3.1 การรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2556)

ภายใต้หลักการที่ว่าการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายและมาตรฐานการบัญชีนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการได้ จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า มีนิติบุคคลจำนวนมากที่ใช้บริการสำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า พิจารณาแล้วว่าสำนักงานบัญชีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ธุรกิจจัดทำงบการเงินอย่างครบถ้วน ถูกต้อง สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจแก่ผู้ใช้งบการเงินในด้านการตัดสินใจ การลงทุน ซึ่งจะเป็นผลกระทบในภาพรวมของเศรษฐกิจ ของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สำนักงานบัญชีปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน และมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน โดยอ้างอิงจากมาตรฐานสากล กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้ผลักดันให้มีโครงการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีขึ้นมา เพื่อให้เกิด สำนักงานบัญชีที่มีคุณภาพ เป็นตัวอย่างสำนักงานบัญชีที่ดีอันควรยึดถือและปฏิบัติตาม นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างทางเลือกให้ธุรกิจได้มีโอกาสใช้บริการสำนักงานบัญชีที่มีคุณภาพ โดยกรมพัฒนา ธุรกิจการค้าเปิดโอกาสให้สำนักงานบัญชีที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการได้นับแต่วันที่มีประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี และข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี มีผลบังคับใช้

1) คุณสมบัติเบื้องต้นของสำนักงานบัญชีที่มีสิทธิจะเข้าร่วมโครงการ

- 1.1) สำนักงานบัญชีซึ่งรับทำบัญชีของธุรกิจ ไม่น้อยกว่า 30 ราย
- 1.2) หัวหน้าสำนักงานต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี และปฏิบัติงานเต็มเวลา มีประสบการณ์ด้านการทำบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และต้องแจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีต่อกรมไว้แล้ว
- 1.3) มีผู้ช่วยผู้ทำบัญชีที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี และปฏิบัติงานเต็มเวลาอย่างน้อย 1 คน

- 1.4) มีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร
 - 1.5) ประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชีมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี
 - 1.6) หัวหน้าสำนักงานต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
 - 1.7) ในกรณีที่สำนักงานบัญชีจัดตั้งในรูปคณะบุคคลหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือกรรมการ แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการให้บริการรับทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติตาม 2 และ 6 ด้วย
- 2) สิทธิประโยชน์ที่สำนักงานบัญชีซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพจะได้รับ
- 2.1) สำนักงานบัญชี จะได้รับหนังสือรับรอง ซึ่งมีกำหนดอายุ 3 ปี
 - 2.2) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จะเผยแพร่ชื่อ และที่อยู่ของสำนักงานบัญชีดังกล่าวให้สาธารณชนทราบ โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น Website กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นต้น
 - 2.3) การที่สำนักงานบัญชีได้รับรองคุณภาพเท่ากับเป็นการรับรองเบื้องต้นแล้วว่า สำนักงานบัญชีนี้มีมาตรฐานการทำงานที่ดี สร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่สนใจจะใช้บริการ ซึ่งอาจมีผลให้ได้รับงานเพิ่มขึ้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล (Good governance) โดยศัพท์หมายถึงกติกากฎเกณฑ์การบริหารการปกครองที่ดีเหมาะสมและเป็นธรรมที่ใช้ในการธำรงรักษาสังคมบ้านเมืองและสังคมอันหมายถึงการจัดการบริหารทรัพยากรและสังคมที่ดีในทุกๆ ด้านและทุกๆ ระดับรวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรีส่วนราชการองค์กรของรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการองค์กรของเอกชนชมรม สมาคมเพื่อกิจกรรมต่างๆ นิติบุคคลเอกชนและภาคประชาสังคมคำว่าธรรมาภิบาลมีหน่วยงานองค์กรและบุคคลต่างๆ ให้ความหมายแตกต่างกันไปดังนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ให้นิยามว่า ธรรมาภิบาลคือการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการฝ่ายปฏิบัติการฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรมความโปร่งใส และความร่วมมือกันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2541) อธิบายว่า ธรรมาภิบาลเป็นคำสนธิระหว่างคำว่า ธรรม ซึ่งแปลว่า ความดีหรือเกณฑ์กับคำว่า อภิบาล ซึ่งแปลว่าบำรุงรักษาปกครองเมื่อรวมกันเป็นคำว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองที่ดี

จากความหมายของธรรมาภิบาลนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ได้ให้ความหมายนั้นสรุปได้ว่าธรรมาภิบาลเป็นการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนสามารถแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ที่จะปกป้องสิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความเห็นที่แตกต่างกับบนหลักการมีส่วนร่วมมีความโปร่งใสที่สามารถตรวจสอบได้มีความรับผิดชอบต่อผลที่กระทำและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการปฏิบัติงานภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายคือ ตอบสนองความต้องการของคนในสังคมมีระบบบริหารราชการที่ดีมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตองค์ประกอบของธรรมาภิบาลเป็นเรื่องเกี่ยวกับกรอบเป้าหมายวัตถุประสงค์แนวทางหรือวิธีปฏิบัติในการพิจารณาองค์ประกอบของธรรมาภิบาลในที่นี่ได้พิจารณาจากการนำนโยบายและหลักเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลของหน่วยงานหลักที่มีความสำคัญได้แก่องค์กรระหว่างประเทศและหน่วยงานราชการของภาครัฐและแนวความคิดของนักวิชาการท่านอื่นๆ ในส่วนของหน่วยราชการของรัฐจะได้พิจารณาถึงสำนักนายกรัฐมนตรีกะทรวงมหาดไทยและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542 ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีออกเป็น 10 ประการ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

คุณภาพรายงานทางการเงิน (Quality of financial reporting) ตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เรื่องกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ได้กล่าวถึงลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ซึ่งระบุประเภทของข้อมูลที่เป็นไปได้ที่จะมีประโยชน์ที่สุดสำหรับผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืมและเจ้าหนี้อื่นทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพื่อใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับกิจการที่เสนอรายงานโดยพิจารณาจากข้อมูลในรายงานทางการเงินของกิจการซึ่งรายงานให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจของกิจการที่เสนอรายงาน สิทธิเรียกร้องต่อกิจการที่เสนอรายงานและผลกระทบของรายการและเหตุการณ์และสถานการณ์อื่นที่เปลี่ยนแปลงทรัพยากรและสิทธิเรียกร้องเหล่านั้น แบ่งลักษณะของข้อมูลเป็น 2 ประเภท คือ

2.5.1 ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน คือ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

1) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) คือ ข้อมูลในรายงานทางการเงินที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ ซึ่งข้อมูลจะต้องมีคุณค่าทางการพยากรณ์สามารถใช้เป็นข้อมูลนำเข้าสู่กระบวนการที่ผู้ใช้ใช้ในการพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคตและคุณค่าทางการยืนยันเพื่อการประเมินในอดีต ซึ่งคุณค่าทางการพยากรณ์และคุณค่าทางการยืนยันของข้อมูลทางการเงินมีความสัมพันธ์กัน ข้อมูลที่มีคุณค่าทางการพยากรณ์มักมีคุณค่าทางการยืนยันด้วย เช่น ข้อมูลรายได้สำหรับปีปัจจุบันซึ่งสามารถใช้เป็นเกณฑ์สำหรับพยากรณ์รายได้ในปีต่อไป และยังสามารถเปรียบเทียบกับข้อมูลรายได้สำหรับปีปัจจุบันจากการพยากรณ์ที่ทำตั้งแต่ปีก่อนๆ ได้ด้วยผลของการเปรียบเทียบดังกล่าวสามารถช่วยผู้ใช้แก้ไขและปรับปรุงกระบวนการต่างๆ ที่ใช้ในการพยากรณ์ในอดีต

2) ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) คือ ข้อมูลในรายงานทางการเงินเป็นตัวแทนปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจในรูปของข้อความและตัวเลข ข้อมูลที่มีประโยชน์จะต้องไม่เป็นเพียงตัวแทนปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ แต่ต้องเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของปรากฏการณ์ที่ข้อมูลนั้นนำเสนอด้วย ในการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมอย่างสมบูรณ์ ลักษณะคือ ครบถ้วน เป็นกลางและปราศจากข้อผิดพลาด

2.5.2) ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม คือ ลักษณะเชิงคุณภาพที่เสริมความมีประโยชน์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

1) ความสามารถเปรียบเทียบได้ (Comparability) คือ ข้อมูลในรายงานทางการเงินสามารถเปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่คล้ายกันเกี่ยวกับกิจการอื่นและสามารถเปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่คล้ายกันกับกิจการเดียวกันนั้นสำหรับรอบระยะเวลาอื่นหรือ ณ วันที่อื่น ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถระบุและ เข้าใจความเหมือนหรือความแตกต่างของรายการต่างๆ ได้

2) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Verifiability) คือ ข้อมูลที่ช่วยให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้เชื่อว่าข้อมูลเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจที่กิจการนำเสนอ หมายความว่า ผู้สังเกตการณ์รายต่าง ๆ ที่มีความรอบรู้และมีความเป็นอิสระสามารถได้ข้อสรุปตรงกันว่าเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ไม่จำเป็นต้องเป็นประมาณการ ณ จุดเดียว จำนวนเงินต่างๆ ที่เป็นไปได้ซึ่งแสดงเป็นช่วงและความน่าจะเป็นที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้เช่นกัน

3) ความทันเวลา (Timeliness) คือ ข้อมูลพร้อมให้ผู้ตัดสินใจทันเวลาที่ข้อมูลสามารถมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจได้

4) ความสามารถเข้าใจได้ (Understandability) คือ ข้อมูลมีการจัดประเภท กำหนดลักษณะ และการนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจนและกระชับทำให้ข้อมูลนั้นสามารถเข้าใจได้

2.6 ทักษะวิชาชีพบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards : IES) ฉบับที่ 3 เรื่อง การพัฒนาทางวิชาชีพ ระยะเริ่มแรก – ทักษะทางวิชาชีพ เริ่มบังคับใช้ 1 กรกฎาคม 2558 ได้จัดประเภททักษะทางวิชาชีพตามความรู้ความสามารถออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านปัญญา (Intellectual Skills) จัดเป็น 6 ระดับ เมื่อเรียงลำดับความสำคัญจากน้อยไปหา มาก คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ (รวมความรู้จากหลายด้าน พยากรณ์และได้มาซึ่งข้อสรุป) และการประเมิน บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องบรรลุระดับสูงที่สุดของทักษะเหล่านี้ ณ ช่วงเวลาที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ทักษะทางปัญญาทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะเหล่านี้มักได้มาจากการศึกษาทั่วไปในภาพกว้าง ทักษะทางปัญญาที่จำเป็นต้องประกอบด้วยทุกเรื่อง ดังนี้

- (1) ความสามารถที่จะกำหนด ได้มา จัด และเข้าใจ สารสนเทศจากคน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (2) ชีตความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์
- (3) ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน

2. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทำงานร่วมกับคนอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผ่านสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ส่วนประกอบของทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารประกอบด้วย

- (1) การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
- (2) การทำงานเป็นทีม
- (3) การปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่วัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน
- (4) การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ
- (5) การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3 ทักษะด้านการจัดการบุคคล (Personal Skills) คือ ทศนคติและพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยการเรียนรู้และการปรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งรวมถึง

- (1) การจัดการตนเอง
- (2) ความคิดริเริ่ม อิทธิพล และการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- (3) ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา
- (4) ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง
- (5) พิจารณาการปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจ
- (6) ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

4. ทักษะด้านการจัดการองค์กร (Organizational Management Skills) เป็นทักษะที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะมีการเรียกร้องให้แสดงบทบาทเชิงรุกในการจัดการองค์กรในแต่ละวัน ในขณะที่ก่อนหน้านี้

นี้ บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจถูกจำกัดอยู่เพียงแค่การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ แต่ในปัจจุบันที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้เข้าไปมีบทบาทกับหลายที่มงานมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องเข้าไปในทุกองค์ประกอบขององค์กร จะต้องมีความรู้ด้านธุรกิจมากขึ้น โดยทักษะด้านการจัดการองค์กร รวมถึง

- (1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดโครงการ การจัดการบุคลากรและทรัพยากร และการตัดสินใจ
- (2) ความสามารถที่จะจัดและแบ่งหน้าที่งาน ที่จะจูงใจและพัฒนาบุคลากร
- (3) การมีภาวะผู้นำ
- (4) การพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิตาชล หวานเปราะ (2557) ศึกษา 1) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับความรู้ความสามารถของนักบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ ผู้บริการท้องถิ่น (ฝ่ายประจำ) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยจำนวน 212 คน จำนวนประชากร 450 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารท้องถิ่น (ฝ่ายประจำ) มีความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาลมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี และคุณภาพทางการเงินทุกด้านอยู่ในระดับ “มาก” อีกทั้งหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานงบการเงิน ความรู้ความสามารถของนักบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานงบการเงิน และหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ฐิติรัตน์ มีมากและคณะ (2559) ศึกษามาตรฐานในการปฏิบัติงานและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักวิชาการการเงินและบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 152 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่ามาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในด้านการประกอบวิชาชีพด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียรด้านการใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และด้านการประกอบวิชาชีพโดยมีความสามารถเพียงพอ ส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยส่งผลถึงร้อยละ 37.80 และมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และด้านความระมัดระวังรอบคอบ ส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลใน

จังหวัดนครราชสีมา โดยส่งผลถึงร้อยละ 40.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 องค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดนครราชสีมาสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางบัญชี ให้มี มาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน และมีการนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

วรชัย สิงห์ฤกษ์ และ ประสบชัย พสุนนท์ (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลมา ใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 122 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับความสำเร็จของการนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด อยู่ในระดับร้อยละ 78.50 ปัจจัยค่านิยมและวัฒนธรรม ปัจจัยความชัดเจนของเจ้าหน้าที่ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ร้อยละ 81.90

ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ (2559) ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 307 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำรณ โชนะโชติ (2560) ศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ มหาวิทยาลัยมหิดล เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 420 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบ One Sample t-Test ในกรณีตัวแปรต้น 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA ด้วยสถิติทดสอบ F-Test ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้าน หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบระดับความ คิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนก

ตามข้อมูลทั่วไป พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นาถพล ลอยลิบ (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กรณีศึกษาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั่วไป เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 403 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า จรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และพบว่า จรรยาบรรณด้านความโปร่งใส จรรยาบรรณด้านความเที่ยงธรรมเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบบการสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มากที่สุด รองลงมาคือ จรรยาบรรณด้านความรู้ความสามารถ และจรรยาบรรณด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานตามลำดับ ที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Anderson และ Wright (1988) ได้ศึกษาผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีที่มีประสพการณ์ พบว่า การเปรียบเทียบผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสพการณ์กับผู้สอบบัญชีฝึกหัด ด้วยข้อสมมติฐานเบื้องต้นของปัจจัยต่างๆ โดยความเป็นกลางปราศจากความลำเอียง มีผลทำให้การเปรียบเทียบการประเมินความเสี่ยงของงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีกับผู้สอบบัญชีฝึกหัด (นักศึกษา) จำนวน 58 คน มีความเสี่ยงในการตรวจสอบบัญชี โดยพบความเสี่ยงในการปฏิบัติงานสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีฝึกหัดจำนวน 42 คน ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สนับสนุนข้อมูลที่ตั้งไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาหลักสูตรมาภิบาลและมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หรือ นักบัญชี ของสำนักงานบัญชีคุณภาพ จำนวน 97 บริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2561) ได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 44 บริษัท
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าของ ผู้นำองค์กร หรือผู้บริหารของสำนักงานบัญชีคุณภาพ โดยใช้จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความตรงทางเนื้อหา ความครอบคลุมของข้อความ ความเหมาะสมของปริมาณข้อความ ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบความสอดคล้องระหว่างข้อความและวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดรวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงข้อความ

3.2.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจตรงกัน และตอบแบบสอบถามได้ตามความจริงได้ทุกข้อ วิธีการทดสอบความเชื่อถือได้ โดยนำไปทดลองใช้ (Try-Out) และนำแบบสอบถามมาทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha Cronbach Method) ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นมีค่ามาตรฐานมากกว่า 0.7 เป็นเกณฑ์ที่สามารถยอมรับได้ (บุญใจ ศรีสถิตยน์รากูร, 2550:232)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางอีเมลพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามโดยสแกนแบบสอบถาม และหนังสือขอความอนุเคราะห์ เป็นไฟล์ PDF จัดส่งถึงสำนักงานบัญชีคุณภาพตามอีเมลที่ได้จากสำนักงานบัญชีคุณภาพในกรุงเทพมหานคร ปริณทลและภาคกลางซึ่งกำหนดให้ส่งอีเมลตอบแบบสอบถามกลับมาภายใน 15 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถามโดยให้สแกนเป็น

ไฟล์ PDF หรือไฟล์รูปภาพเพื่อส่งกลับมาเมื่อครบกำหนด 15 วันหากไม่ได้รับแบบสอบถาม ไม่ครบตามกำหนด จะดำเนินการโทรศัพท์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ตอบกลับเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับและนำแบบสอบถามที่ได้รับมาบันทึกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ การค้นคว้าอิสระ งานวิจัย ฐานข้อมูลและสื่อออนไลน์บนเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สำนักงานบัญชี รวมทั้งภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และคุณภาพรายงานงบการเงิน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชี โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี และตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงิน วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของคำตอบ และทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คะแนนความคิดเห็นโดยกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99-100)

เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

เมื่อหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามจะต้องทำการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความคิดเห็นออกมาเป็นระดับความเป็นมืออาชีพ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน (Inference Statistics)

ส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เพื่อทดสอบสมมุติฐานการศึกษาคือ หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลางมี 2 ส่วนคือ

1. การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว กับตัวแปรตามว่าเป็นไปในทิศทางใด และมีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด รวมทั้งดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวด้วย

2. การทดสอบอทธิพลของหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลางพิจารณาจากค่า สัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน ได้เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
3. ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี
4. ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงิน
5. ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)
6. ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์

ความหมาย

n	จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
B	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์เป็นการเขียนสมการในรูปคะแนนดิบหรือค่าจริง
Std.Error	ค่าที่แสดงระดับความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมดพยากรณ์ตัวแปรตาม
Beta	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์เป็นการเขียนสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน
t	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบว่าตัวแปรอิสระสามารถพยากรณ์ตัวแปรตามได้บ้าง
P-Value	ค่าความน่าจะเป็นที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์	ความหมาย
R	ค่าที่แสดงถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการกับตัวแปรตาม
R ²	เรียกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าที่แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการที่มีต่อตัวแปรตาม
df	ชั้นของความเป็นอิสระ
Gov1	หลักประสิทธิภาพ
Gov2	หลักประสิทธิผล
Gov3	หลักการตอบสนอง
Gov4	หลักการรับผิดชอบต่อ
Gov5	หลักความเปิดเผยโปร่งใส
Gov6	หลักนิติธรรม
Gov7	หลักความเสมอภาค
Gov8	หลักการมีส่วนร่วม
Gov9	หลักการกระจายอำนาจ
Gov10	หลักคุณธรรมจริยธรรม
standard1	ใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ
standard2	ความระมัดระวังรอบคอบ
Quality	ภาพรวมคุณภาพรายงานงบการเงิน
Quality1	ด้านความเข้าใจได้
Quality2	ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
Quality3	ด้านความเชื่อถือได้
Quality4	ด้านการเปรียบเทียบกันได้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจากสำนักงานบัญชีคุณภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ร้อยละ 65.91 อายุไม่เกิน 35 ปี เท่ากับกลุ่มอายุ 46 - 55 ปี ร้อยละ 36.36 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 72.73 ตำแหน่งในสำนักงานเป็นนักบัญชี ร้อยละ 54.55 ประสบการณ์การทำงานในสำนักงานบัญชี ไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 45.45 สถานที่ตั้งของสำนักงานบัญชีคุณภาพ ร้อยละ 54.55 จำนวนบุคลากรในสำนักงานบัญชีมากกว่า 30 คน ขึ้นไป ร้อยละ 36.36 และจำนวนบุคลากรที่ทำบัญชี 6 - 10 คน เท่ากับ 16 คนขึ้นไป ร้อยละ 45.45 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	15	34.09
หญิง	29	65.91
รวม	44	100
อายุ		
ไม่เกิน 35 ปี	16	36.36
36 - 45 ปี	12	27.27
46 - 55 ปี	16	36.36
รวม	44	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	32	72.73
ปริญญาโท	12	27.27
รวม	44	100
ตำแหน่งงานในสำนักงานบัญชี		
ผู้ตรวจสอบบัญชี	4	9.09
ผู้จัดการฝ่ายบัญชี	16	36.36
นักบัญชี	24	54.55
รวม	44	100
ประสบการณ์การทำงานในสำนักงานบัญชี		
ไม่เกิน 5 ปี	20	45.45
11 - 15 ปี	8	18.18
16 ปี ขึ้นไป	16	36.36
รวม	44	100.00

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลและของสำนักงานบัญชี(ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ตั้งของสำนักงานบัญชี		
กรุงเทพมหานคร	24	54.55
ปริมณฑล	16	36.36
จังหวัดอื่นในภาคกลาง	4	9.09
รวม	44	100.00
จำนวนบุคลากรในสำนักงานบัญชี		
5 - 10 คน	12	27.27
11 - 20 คน	8	18.18
21 - 22 คน	8	18.18
มากกว่า 30 คน ขึ้นไป	16	36.36
รวม	44	100.00
จำนวนบุคลากรที่ทำบัญชี		
6 - 10 คน	20	45.45
11 - 15 คน	4	9.09
16 คนขึ้นไป	20	45.45
รวม	44	100

4.2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในภาพรวม ของสำนักงานบัญชีคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.41) และเมื่อพิจารณาหลักธรรมาภิบาล ในแต่ละด้าน พบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยหลักคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือ หลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.45) หลักการตอบสนอง ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.58) และน้อยที่สุดคือ หลักความเปิดเผยโปร่งใส ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.68) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานบัญชีที่เป็นตัวแทนได้รับอนุญาตจากกรมสรรพากร

ทักษะวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
หลักประสิทธิภาพ	4.55	0.46	มากที่สุด
1. บุคลากรมีการวางแผนการกำหนดแนวทางการตัดสินใจด้วยความรอบคอบ	4.45	0.50	มากที่สุด
2. บุคลากรมีขั้นตอนการปฏิบัติงานมุ่งเน้นคุณภาพของผลงานเป็นสำคัญหลักปฏิบัติ	4.64	0.49	มากที่สุด
หลักประสิทธิผล	4.55	0.50	มากที่สุด
3. บุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่และความสามารถเพื่อให้บรรลุพันธกิจที่วางไว้	4.64	0.49	มากที่สุด
4. บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.45	0.66	มาก
หลักการตอบสนอง	4.68	0.58	มากที่สุด
5. บุคลากรมีการจัดส่งรายงานงบการเงินให้ผู้เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.73	0.62	มากที่สุด
6. บุคลากรจัดทำบัญชีโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้องเป็นหลัก	4.64	0.65	มากที่สุด
หลักการรับผิดชอบ	4.64	0.44	มากที่สุด
7. บุคลากรจะทำรายงานแสดงผลการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบทุกปี	4.64	0.49	มากที่สุด
8. บุคลากรเอาใจใส่ต่อการดำเนินงานในหน้าที่ของตนอย่างเที่ยงตรง	4.64	0.49	มากที่สุด
หลักความเปิดเผยโปร่งใส	4.50	0.68	มาก
9. หน่วยงานมีการเปิดเผยผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบโดยผ่านสื่อต่างๆ	4.27	0.97	มาก
10. หน่วยงานมีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งและโปร่งใส	4.73	0.45	มากที่สุด
หลักนิติธรรม	4.64	0.44	มากที่สุด
11. บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนระเบียบการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและยอมรับของสังคม	4.55	0.50	มากที่สุด
12. บุคลากรมีการปฏิบัติงานเป็นไปตามข้อบัญญัติระเบียบข้อบังคับ	4.73	0.45	มากที่สุด
หลักความเสมอภาค	4.68	0.45	มากที่สุด
13. ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.64	0.49	มากที่สุด
14. บริหารมีการแจ้งให้ทราบถึงโครงการสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ	4.73	0.45	มากที่สุด
หลักการมีส่วนร่วม	4.55	0.66	มากที่สุด
15. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	4.55	0.66	มากที่สุด
16. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในด้านในการดำเนินงานและแก้ปัญหาต่างๆ	4.55	0.66	มากที่สุด

ทักษะวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
หลักการกระจายอำนาจ	4.59	0.64	มากที่สุด
17. ผู้บริหารมีการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	4.64	0.65	มากที่สุด
18. ผู้บริหารมีการมอบหมายกำหนดหน้าที่กำหนดหน้าในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.55	0.66	มากที่สุด
หลักคุณธรรมจริยธรรม	4.73	0.40	มากที่สุด
19. การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงตรงและเป็นธรรม	4.82	0.39	มากที่สุด
20. บุคลากรมีการดำเนินงานด้วยความเสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	4.64	0.49	มากที่สุด
ภาพรวมทักษะวิชาชีพบัญชี	4.61	0.41	มากที่สุด

4.3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.25) และเมื่อพิจารณามาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในแต่ละด้านก็พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยมาตรฐานการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.23) และมาตรฐานการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.33) ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีคุณภาพ

มาตรฐานการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มาตรฐานการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ	4.89	0.23	มากที่สุด
1.1 ท่านมีการให้ระดับความสำคัญว่าสำนักงานบัญชีต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานเช่น ต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเช่น การจัดทำบัญชี และการภาษีอากรที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 ท่านมีการให้ระดับความสำคัญว่าสำนักงานบัญชีต้องให้ความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการว่ามีความรู้ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีศักยภาพ	4.82	0.40	มากที่สุด
1.3 ท่านมีการให้ระดับความสำคัญว่านักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารด้านอื่นๆ เช่นในเรื่อง นำเข้าส่งออก เป็นอย่างดีต่อผู้รับบริการ	4.91	0.29	มากที่สุด

มาตรฐานการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.4 ท่านมีการให้ระดับความสำคัญของคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี จำเป็นต้องมีการวางแผนในการจัดทำบัญชี และความสามารถในการทำบัญชีต้อง สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี	4.82	0.40	มากที่สุด
2. มาตรฐานการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ	4.82	0.33	มากที่สุด
2.1 ท่านมีการให้ระดับความสำคัญในคุณภาพของการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ต้องให้ความเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับเป็นแนวทางการ ปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อผู้รับบริการ	4.91	0.29	มากที่สุด
2.2 ท่านมีการให้ระดับความสำคัญของการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีต้องมีความ มุ่งเน้นในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดเพื่อความ ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ	4.73	0.46	มากที่สุด
ภาพรวมมาตรฐานการปฏิบัติงาน	4.85	0.25	มากที่สุด

4.4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม อยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.27) และเมื่อพิจารณาคุณภาพรายงานงบการเงินในแต่ละด้านก็พบว่าทุก ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านการเปรียบเทียบกันได้ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.31) รองลงมาคือ ด้านความเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.36) ด้านความเข้าใจได้ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.39) และ น้อยที่สุดด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.40) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงินของ สำนักงานบัญชีคุณภาพ

คุณภาพรายงานงบการเงิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านความเข้าใจได้	4.70	0.39	มากที่สุด
1. หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดทำงบการเงินที่มีรูปแบบที่กำหนดตาม มาตรฐานการบัญชี	4.82	0.40	มากที่สุด
2. หน่วยงานจัดทำงบการเงินที่เหมาะสมและสามารถนำไปวิเคราะห์ เพื่อประเมิน เหตุการณ์ในอนาคตได้	4.55	0.51	มากที่สุด
3. หน่วยงานนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้ใช้งบ การเงินสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ	4.73	0.46	มากที่สุด
4. หน่วยงานให้ความสำคัญกับรายละเอียดประกอบงบการเงินในงบการเงินเพื่อให้ ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ง่าย	4.73	0.46	มากที่สุด

คุณภาพรายงานงบการเงิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.66	0.40	มากที่สุด
5. หน่วยงานมีการจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจในครั้งก่อน เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารในอนาคต	4.55	0.51	มากที่สุด
6. หน่วยงานมีการเตรียมข้อมูลที่จะช่วยในการคาดคะเนหรือยืนยันข้อผิดพลาดของผลการประเมินในปีที่ผ่านมา	4.73	0.46	มากที่สุด
7. หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับข้อมูลที่จะส่งผลกระทบต่อการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของหน่วยงาน	4.73	0.46	มากที่สุด
8. หน่วยงานมีความรับผิดชอบในการจัดทำงบการเงินทันต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์	4.64	0.49	มากที่สุด
ด้านความเชื่อถือได้	4.80	0.36	มากที่สุด
9. หน่วยงานมีการบันทึกเกณฑ์คงค้างที่สามารถตรวจสอบได้	4.91	0.29	มากที่สุด
10. หน่วยงานจัดทำงบการเงินเป็นตามเนื้อหาและความเป็นจริงด้านเศรษฐกิจ	4.73	0.46	มากที่สุด
11. หน่วยงานจัดทำงบการเงินโดยใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวังคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ร่วมกัน	4.82	0.40	มากที่สุด
12. หน่วยงานจัดทำและนำเสนองบการเงินได้ทันเวลา และเที่ยงตรงเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ	4.73	0.46	มากที่สุด
ด้านการเปรียบเทียบกันได้	4.84	0.31	มากที่สุด
13. หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดทำงบการเงินที่อยู่ในช่วงระยะเวลาเดียวกันทุกสิ้นปี	4.82	0.40	มากที่สุด
14. หน่วยงานยึดถือแนวทางปฏิบัติตามวิธีการที่ใช้ในสิ้นปีงบประมาณที่ผ่านมา	4.82	0.40	มากที่สุด
15. หน่วยงานต้องนำเสนอรายงานทางการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้ทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงาน	4.82	0.40	มากที่สุด
16. หน่วยงานนำเสนอข้อมูลในงบการเงินเป็นลักษณะเดียวกันทุกสิ้นปีงบประมาณ	4.91	0.29	มากที่สุด
ภาพรวมคุณภาพรายงานงบการเงิน	4.75	0.27	มากที่สุด

4.5 ผลการวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรัพย์ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ได้ผลวิเคราะห์ดังนี้

คุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักความเสมอภาค (Gov7) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง 0.283 – 0.945 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์คุณภาพรายงานงบการเงิน แต่ละด้านเป็นดังนี้

คุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาลด้านหลัก การรับผิดชอบต่อ (Gov4) และหลักนิติธรรม (Gov6) และมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านความ ระมัดระวังรอบคอบ (standard2)

คุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) มีความสัมพันธ์กับหลักธรร มาภิบาลด้านหลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และหลัก นิติธรรม (Gov6) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 2 ด้าน

คุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้ (quality3) มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ด้าน หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10) ยกเว้นด้านหลักความเสมอภาค (Gov7) เท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

คุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) ความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการ รับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักความเสมอภาค (Gov7) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่จะใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุด้วยกันเอง และพบว่า หลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการ รับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักความเสมอ ภาค (Gov7) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10) และมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และด้าน ความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีความสัมพันธ์กันเองตั้งแต่ในระดับน้อยไปจนถึงระดับมาก มีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง -0.210 – 0.895 ซึ่งในการวิเคราะห์ถดถอยต้องระวังการเกิดปัญหาตัวแปร อิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป Multicollinearity รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.4

4.6 ผลการการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

ตารางที่ 4.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน และคุณภาพรายงานงบการเงิน

	Statis	Go	Go	Go	Go	Go	Go	Go	Go	Gov	Standa	Standa
	tics	v1	v2	v3	v4	v5	v6	v7	v8	v9	rd1	rd2
Gov2	R	0.397										
	P	0.008										
Gov3	R	0.495	0.844									
	P	0.001	0.000									
Gov4	R	0.319	0.606									
	P	0.035	0.000	0.000								
Gov5	R	0.599	0.745	0.704	0.625							
	P	0.000	0.000	0.000	0.000							
Gov6	R	0.671	0.712	0.633	0.756	0.782						
	P	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000						
Gov7	R	0.188	0.273	0.408	0.468	0.076	0.348					
	P	0.223	0.073	0.006	0.001	0.622	0.021					
Gov8	R	0.378	0.620	0.702	0.541	0.309	0.702	0.601				
	P	0.011	0.000	0.000	0.000	0.042	0.000	0.000				
Gov9	R	0.384	0.780	0.766	0.787	0.586	0.704	0.511	0.757			
	P	0.010	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000			
Gov10	R	0.070	0.531	0.524	0.895	0.345	0.490	0.552	0.580	0.835		
	P	0.649	0.000	0.000	0.000	0.022	0.001	0.000	0.000	0.000		

Standar rd1	R	0.278	-0.056	-0.016	0.161	0.076	0.398	0.442	0.269	-0.169	-0.095	Standar rd1	Standar rd2
	P	0.210	0.805	0.943	0.473	0.738	0.067	0.039	0.226	0.453	0.674		
Standar rd2	R	-0.100	-0.090	-0.190	0.343	-0.210	0.179	0.715	0.255	0.081	0.329	Standar rd1	Standar rd2
	P	0.658	0.689	0.397	0.118	0.349	0.426	0.000	0.252	0.719	0.135		
Qualitas y1	R	0.211	0.250	-0.118	0.590	0.309	0.590	0.252	0.190	0.346	0.374	Standar rd1	Standar rd2
	P	0.347	0.262	0.602	0.004	0.162	0.004	0.258	0.397	0.114	0.087		
Qualitas y2	R	0.479	0.433	0.379	0.345	0.825	0.685	-0.103	0.195	0.218	-0.014	Standar rd1	Standar rd2
	P	0.024	0.044	0.082	0.115	0.000	0.000	0.650	0.385	0.329	0.952		
Qualitas y3	R	0.707	0.769	0.861	0.711	0.913	0.861	0.314	0.584	0.749	0.505	Standar rd1	Standar rd2
	P	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.154	0.004	0.000	0.017		
Qualitas y4	R	0.629	0.717	0.938	0.594	0.715	0.766	0.466	0.771	0.718	0.491	Standar rd1	Standar rd2
	P	0.002	0.000	0.000	0.004	0.000	0.000	0.029	0.000	0.000	0.020		
Qualitas y	R	0.655	0.698	0.639	0.734	0.908	0.954	0.283	0.545	0.650	0.432	Standar rd1	Standar rd2
	P	0.001	0.000	0.001	0.000	0.000	0.000	0.201	0.009	0.001	0.045		

4.7 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

การวิเคราะห์ถดถอยพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระคือหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักความเสมอภาค (Gov7) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10) และมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ตัวแปรตามคือ คุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) และรายด้าน คือ ด้านความเข้าใจได้ (quality1) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) ด้านความเชื่อถือได้ (quality3) และด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) จะทำการวิเคราะห์หาค่า Collinearity Statistics เพื่อทดสอบปัญหา Multicollinearity ของตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัว

ผลการวิเคราะห์ พบว่า มีตัวแปรอิสระที่ให้ค่า VIF สูงมากหลายตัว จะทำการตัดตัวแปรที่ค่า VIF ที่สูงสุดออก แล้ววิเคราะห์ใหม่ทีละตัวจะได้ตัวแปรที่มีค่า VIF ไม่เกิน 10 และค่า Tolerance ไม่น้อยกว่า 0.2 พบว่า ตัวแปรที่ถูกตัดออกเป็นตัวแปรหลักธรรมาภิบาล ทั้งหมด 4 ตัว ได้แก่ หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักนิติธรรม (Gov6) และหลักการกระจายอำนาจ (Gov9)

ดังนั้นจึงเหลือตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ได้แก่ หลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักความเสมอภาค (Gov7) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10) และมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) รวมทั้งหมด 8 ตัวแปร รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลักธรรมาภิบาล กับมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ตัวแปรอิสระ	ก่อนตัดตัวแปร		หลังตัดตัวแปร	
	Tolerance	VIF	Tolerance	VIF
หลักประสิทธิภาพ (Gov1)	0.22	4.46	0.454	2.204
หลักประสิทธิผล (Gov2)	0.12	8.49	0.228	4.387
หลักการตอบสนอง (Gov3)	0.03	32.79		
หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4)	0.00	2092.00		
หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5)	0.03	40.00	0.221	4.528
หลักนิติธรรม (Gov6)	0.00	913.20		
หลักความเสมอภาค (Gov7)	0.27	3.68	0.418	2.393
หลักการมีส่วนร่วม (Gov8)	0.01	196.46	0.290	3.446
หลักการกระจายอำนาจ (Gov9)	0.01	218.58		
หลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10)	0.00	1938.00	0.364	2.747
ใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1)	0.28	3.58	0.371	2.697
ความระมัดระวังรอบคอบ (standard2)	0.28	3.58	0.343	2.916

เมื่อได้ตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสัมพันธ์กันเองจนเกิดปัญหา Multicollinearity จะทำการวิเคราะห์หาค่าคงที่เพื่อทดสอบความสัมพันธ์หลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน และคุณภาพรายงานงบการเงิน ต่อไปดังนี้

1) การวิเคราะห์หาค่าคงที่คุณภาพรายงานงบการเงินภาพรวม

การวิเคราะห์หาค่าคงที่ระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.74$ และ ค่า $r^2 = 0.547$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) ได้ 54.7% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) ทั้ง 2 ตัว มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์หาค่าคงที่พหุคูณคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม กับหลักธรรมาภิบาล และมาตรฐานการปฏิบัติงาน

Model	Unstandardized		Standardized	t	P-Value
	Coefficients		Coefficients		
Profitability	B	Std.Error	Beta		
Constant	1.86	0.87		2.128	0.040*
Gov1	0.01	0.07	0.02	0.130	0.898
Gov2	-0.03	0.09	-0.08	-0.313	0.756
Gov5	0.16	0.07	0.55	2.274	0.029*
Gov7	-0.03	0.08	-0.07	-0.372	0.712
Gov8	0.04	0.06	0.15	0.697	0.491
Gov10	0.08	0.09	0.16	0.840	0.407
standard1	0.48	0.23	0.40	2.125	0.041*
standard2	-0.10	0.16	-0.12	-0.610	0.545
= 0.74		$r^2 = 0.547$		S.E. = 0.143	
= 5.282		Df = 8, 35		$P_{(ANOVA)} = 0.000^{**}$ Durbin-Watson = 2.565	

Dependent Variable: quality

2) การวิเคราะห์หาค่าคงที่คุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้

การวิเคราะห์หาค่าคงที่ระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.711$ และ ค่า $r^2 = 0.506$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) ได้ 50.6% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ความระมัดระวัง

รอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรอิสระความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ กับหลักธรรมาภิบาล และมาตรฐานการปฏิบัติงาน

Model Profitability	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-Value
	B	Std.Error	Beta		
Constant	0.74	1.30		0.568	0.574
Gov1	0.09	0.11	0.16	0.880	0.385
Gov2	0.01	0.14	0.01	0.055	0.957
Gov5	0.09	0.10	0.24	0.933	0.357
Gov7	-0.20	0.11	-0.33	-1.816	0.078
Gov8	-0.01	0.09	-0.01	-0.059	0.953
Gov10	0.10	0.14	0.14	0.715	0.479
standard1	-0.29	0.33	-0.17	-0.868	0.391
standard2	1.04	0.24	0.88	4.331	0.000**
= 0.711 $r^2 = 0.506$ S.E. = 0.213					
= 4.482 Df = 8, 35 $P_{(ANOVA)} = 0.001^{**}$ Durbin-Watson = 2.444					

Dependent Variable: quality1

3) การวิเคราะห์ถดถอยคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.771$ และค่า $r^2 = 0.594$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) ได้ 59.4% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (P-value < 0.01) ส่วนตัวแปรความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) ทั้ง 2 ตัว มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) ส่วนตัวแปรความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) เป็นลบ หมายความว่า ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณภาพรายงานงบการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ กับหลักธรรมาภิบาล และมาตรฐานการปฏิบัติงาน

Model Profitability	Unstandardized		Standardized	t	P-Value
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std.Error	Beta		
Constant	1.86	1.20		1.552	0.130
Gov1	-0.14	0.10	-0.23	-1.418	0.165
Gov2	-0.13	0.12	-0.24	-1.071	0.292
Gov5	0.31	0.09	0.77	3.362	0.002**
Gov7	-0.04	0.10	-0.06	-0.380	0.706
Gov8	0.07	0.08	0.16	0.820	0.418
Gov10	-0.03	0.13	-0.05	-0.262	0.795
standard1	1.07	0.31	0.62	3.479	0.001**
standard2	-0.54	0.22	-0.45	-2.419	0.021*
= 0.771		$r^2 = 0.594$	S.E. = 0.196		
= 6.411		Df = 8, 35	$P_{(ANOVA)} = 0.000^{**}$	Durbin-Watson = 2.784	

Dependent Variable: quality2

4) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้ (quality3) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.735$ และ ค่า $r^2 = 0.5416$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้ (quality3) ได้ 54.1% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า มีค่าเป็นลบ หมายความว่าตัวแปรอิสระความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ส่งผลทางลบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้ (quality3) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้ กับหลักธรรมาภิบาล และมาตรฐานการปฏิบัติงาน

Model Profitability	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-Value
	B	Std.Error	Beta		
Constant	2.27	1.15		1.978	0.056
Gov1	0.06	0.09	0.12	0.678	0.502
Gov2	0.01	0.12	0.02	0.07	0.945
Gov5	0.14	0.09	0.38	1.558	0.128
Gov7	0.06	0.10	0.10	0.586	0.562
Gov8	0.02	0.08	0.05	0.226	0.823
Gov10	0.15	0.12	0.24	1.271	0.212
standard1	0.54	0.30	0.34	1.813	0.078
standard2	-0.44	0.21	-0.41	-2.078	0.045*
= 0.735		$r^2 = 0.541$	S.E. = 0.188		
= 5.149		Df = 8, 35	$P_{(ANOVA)} = 0.000^{**}$		Durbin-Watson = 2.385

Dependent Variable: quality3

5) การวิเคราะห์ถดถอยคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.727$ และค่า $r^2 = 0.529$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) ได้ 52.9% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า การใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) ได้ ส่วนตัวแปรความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) เป็นลบ หมายความว่า ส่งผลทางลบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ กับหลักทรัพย์มาภิบาล และมาตรฐานการปฏิบัติงาน

Model Profitability	Unstandardized		Standardized	t	P-Value
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std.Error	Beta		
Constant	2.27	1.15		2.361	0.024
Gov1	0.06	0.09	0.12	0.244	0.809
Gov2	0.01	0.12	0.02	0.114	0.910
Gov5	0.14	0.09	0.38	0.865	0.393
Gov7	0.06	0.10	0.10	0.896	0.376
Gov8	0.02	0.08	0.05	1.192	0.241
Gov10	0.15	0.12	0.24	0.854	0.399
standard1	0.54	0.30	0.34	2.398	0.022*
standard2	-0.44	0.21	-0.41	-2.502	0.017*
= 0.727 $r^2 = 0.529$ S.E. = 0.167					
= 4.913 Df = 8, 35 $P_{(ANOVA)} = 0.000^{**}$ Durbin-Watson = 2.163					

Dependent Variable: quality4

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลาง สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะงานวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ร้อยละ 65.91 อายุไม่เกิน 35 ปี เท่ากับกลุ่มอายุ 46 - 55 ปี ร้อยละ 36.36 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 72.73 ตำแหน่งในสำนักงานเป็นนักบัญชี ร้อยละ 54.55 ประสบการณ์การทำงานในสำนักงานบัญชี ไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 45.45 สถานที่ตั้งของสำนักงานบัญชีอยู่ในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 54.55 จำนวนบุคลากรในสำนักงานบัญชีมากกว่า 30 คน ขึ้นไป ร้อยละ 36.36 และจำนวนบุคลากรที่ทำบัญชี 6 - 10 คน เท่ากับ 16 คนขึ้นไป ร้อยละ 45.45

5.1.2 สรุปข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมของสำนักงานบัญชีคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.41) และเมื่อพิจารณาหลักธรรมาภิบาล ในแต่ละด้าน พบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยหลักคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือ หลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.45) หลักการตอบสนอง ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.58) และน้อยที่สุดคือ หลักความเปิดเผยโปร่งใส ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.68)

5.1.3 สรุปข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี

กลุ่มตัวอย่างมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.25) และเมื่อพิจารณามาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในแต่ละด้านก็พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยมาตรฐานการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.23) และมาตรฐานการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.33)

5.1.4 สรุปข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงิน

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.27) และเมื่อพิจารณาคุณภาพรายงานงบการเงินในแต่ละด้านก็พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านการเปรียบเทียบกันได้ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.31) รองลงมาคือ ด้านความเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.36) ด้านความเข้าใจได้ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.39) และน้อยที่สุดด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.40)

5.1.5 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

1) สรุปผลการการวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์

คุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักความเสมอภาค (Gov7) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง 0.283 – 0.945 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์คุณภาพรายงานงบการเงิน แต่ละด้านเป็นดังนี้

คุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาลด้าน หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4) และหลักนิติธรรม (Gov6) และมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2)

คุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และหลักนิติธรรม (Gov6) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 2 ด้าน

คุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้ (quality3) มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10) ยกเว้นด้านหลักความเสมอภาค (Gov7) เท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

คุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) ความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักความเสมอภาค (Gov7) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่จะใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุด้วยตนเอง และพบว่า หลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการรับผิดชอบต่อ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักความเสมอภาค (Gov7) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10) และมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีความสัมพันธ์กันเองตั้งแต่ในระดับน้อยไปจนถึงระดับมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง -0.210 – 0.895 ซึ่งในการวิเคราะห์ถดถอยต้องระวังการเกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป Multicollinearity

2) สรุปผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.74$ และ ค่า $r^2 = 0.547$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) ได้ 54.7% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) ทั้ง 2 ตัว มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality)

การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.711$ และ ค่า $r^2 = 0.506$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) ได้ 50.6% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรอิสระความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1)

การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.771$ และ ค่า $r^2 = 0.594$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) ได้ 59.4% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P\text{-value} < 0.01$) ส่วนตัวแปรความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) และการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) ทั้ง 2 ตัว มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) ส่วนตัวแปรความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) เป็นลบ หมายความว่า ส่งผลทางลบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2)

การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้ (quality3) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.735$ และ ค่า $r^2 = 0.5416$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้ (quality3) ได้ 54.1% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า มีค่าเป็นลบ หมายความว่าตัวแปรอิสระความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ส่งผลทางลบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเชื่อถือได้ (quality3)

การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{ANOVA} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.727$ และ ค่า $r^2 = 0.529$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) ได้ 52.9% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า การใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) ได้ ส่วนตัวแปรความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) เป็นลบ หมายความว่า ส่งผลทางลบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4)

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

คุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Gov1) หลักประสิทธิผล (Gov2) หลักการตอบสนอง (Gov3) หลักการรับผิดชอบ (Gov4) หลักความเปิดเผยโปร่งใส (Gov5) หลักนิติธรรม (Gov6) หลักความเสมอภาค (Gov7) หลักการมีส่วนร่วม (Gov8) หลักการกระจายอำนาจ (Gov9) และหลักคุณธรรมจริยธรรม (Gov10) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง 0.283 – 0.945 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) และด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) สอดคล้องกับงานวิจัยของคำรณ โชนโซคติ (2560) ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{ANOVA} = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.711$ และ ค่า $r^2 = 0.506$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) ได้ 50.6% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรอิสระความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านความเข้าใจได้ (quality1) สอดคล้องกับงานวิจัย ของ นิสาชล หวานเปราะ (2557) หลักธรรมาภิบาลมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี และคุณภาพทางการเงินทุกด้านอยู่ในระดับ “มาก”

อีกทั้งหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานงบการเงิน ความรู้ความสามารถของนักบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานงบการเงิน และหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (standard1) มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) ได้ ส่วนตัวแปรความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) เป็นลบ หมายความว่า ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติรัตน์ มีมากและคณะ (2559) มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในด้านการประกอบวิชาชีพด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียรด้านการใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และด้านการประกอบวิชาชีพโดยมีความสามารถเพียงพอ ส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ผู้จัดทำบัญชีควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง ในด้านทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อที่จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ทั้งในด้านของทักษะด้านปัญญา ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กรได้ดี ตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านการจัดการบุคคล เพื่อให้มีการพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมให้เหมาะสม และทักษะด้านการจัดการองค์กร ให้มีความรู้ด้านธุรกิจและมีบทบาทในองค์กรมากขึ้น

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะวิชาชีพของผู้จัดทำบัญชี โดยอาจจัดให้มีการอบรม สัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะวิชาชีพให้แก่ผู้จัดทำบัญชีในทุกด้าน เพื่อให้ผู้จัดทำบัญชีตระหนักถึงความสำคัญและทำให้ผู้จัดทำบัญชีทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กร ส่งผลให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการภายในองค์กรได้ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมความมั่นคงให้กับองค์กร

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ คำมาบุตร. (2554). การศึกษาการจัดทำบัญชีและความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองลำปางเกี่ยวกับข้อมูลการบัญชี. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2556) รายชื่อและที่ตั้งของสำนักงานบัญชีที่ผ่านการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <http://www.dbd.go.th/mainsite/index.php?id=22381> สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2556.
- กรมสรรพากร. (2559). รายชื่อสำนักงานบัญชีตัวแทนที่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพากร. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/account/pdf/TaxAgent-List-020359.pdf (26 พฤษภาคม 2559)
- กันต์ กิ่งไก่อ. (2551). ผลกระทบของมาตรฐานในการปฏิบัติงานขององค์กรที่มีต่อคุณภาพการบริการและศักยภาพในการแข่งขันของสำนักงานบัญชีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิตติพงศ์ วิเวกานนท์. (2548). การจัดการกระบวนการ : หนทางสร้างคุณภาพ การเพิ่มผลผลิต และศักยภาพเพื่อการแข่งขัน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- กุลชลี เวชสาร. (2550). การวิจัยการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โคมทอง ถานอาดนา. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยลัยมหาสารคาม.
- ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์. (2554). ผลกระทบของประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ ในสำนักงานบัญชี. วิทยานิพนธ์ คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ชลธิชา อุพลเกียรติ. (2549). ผลกระทบของทักษะความเป็นผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยลัยมหาสารคาม. ฐิติรัตน์ มีมาก และระติกร บุญสวาท. (2558). สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.), 21(1), 127-140.
- ณัฐพร พันธุ์งาน. (2549). ผลกระทบของกลยุทธ์การตลาดแบบปากต่อปากที่มีต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยลัยมหาสารคาม. ดุชนีย์ สิกพันธ์ และฐิตาภรณ์ สินจรรยาศักดิ์. (2559). ทักษะการปฏิบัติงานที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร. การประชุมทางวิชาการระดับชาติประจำปี 2559. (หน้า 272-281). ปทุมธานี : วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ (2559) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- ธิดาพัฒน์ ชุ่นโฮ้. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางวิชาชีพ การควบคุมภายในและประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของรัฐกรณีศึกษา :สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ของภาคใต้ตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณเฑาะฏมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ : บิสนิตเนตส์แอนด์ดี.
- ธิดารัตน์ โชคสุชาติ. (2555). “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : ความสำคัญและการเตรียมความพร้อมของไทย”. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ปีที่ 14 ฉบับที่ 27 กรกฎาคม - ธันวาคม 2555.
- นันทวรรณ วงศ์ไชย. (2552). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบ บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ บัณเฑาะฏมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ. (2551). ทฤษฎีการบัญชี. กรุงเทพฯ : เนชั่น.
- นาถพล ลอยลิบ (2560) ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. การค้นคว้าอิสระ บัณเฑาะฏมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.นลพรรณ บุญฤทธิ์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญใจ ศรีสถิตยัณรากุล. (2550). ระเบียบวิธีวิจัย : แนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร : ยูแอนด์ไออินเตอร์ มีเดีย จำกัด.
- บุญช่วง ศรีธรรมราช. (2561). ผลกระทบของความชำนาญในวิชาชีพบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีบริษัทกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์. วารสารวิชาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 13(2), 103-124.
- บุญรวาย นะเป่า. (2556). สมรรถนะตามหลักมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการทำงาน : กรณีศึกษา นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนนทบุรี. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจวิทยาลัยราชพฤกษ์, 2(2), 1-9.
- ปรียากร ปรีโยทัย และสุภัทรรุ ทวีจันทร์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางวิชาชีพ บัญชีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเทศไทย. Journal of Ratchathani Innovative Social Sciences,1(2), 8-20.
- ปัทมากร ลุวิชาเวช. (2551). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของธนาคารออมสิน. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญธิดา พงษ์ธานี. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพบริหารของสำนักงานบัญชีในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

- ไพรวรรณ โยธาสุภาพ. (2548). ผลกระทบของมาตรฐานในการปฏิบัติงานขององค์กรที่มีต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2551). **ทฤษฎีการบัญชี**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : ทีไอเอ็นเพรส.
- เยาวลักษณ์ จิตต์วโรดม. (2548). “นวัตกรรม : กุญแจหลักของการพัฒนาธุรกิจ” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 25(2) : 11-13 ; พฤษภาคม – สิงหาคม, 2548.
- รักษ์ วรกิจโกศาทร. (2553). การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร Innovation Management for Executives (IMEs). กรุงเทพฯ : สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรชัย สิงห์ฤกษ์และประสพชัย พสุนนท์ (2559) **ปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักการมาภิบาลมาใช้บริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด** วารสารการจัดการสมัยใหม่ ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2559
- ศรีเพ็ญ ทรัพย์มณชัย. (2555). การวิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ศศิวิมล ศรีเจริญจิตร. (2550). การบัญชีเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : อินโฟไมนิ่ง.
- ศิรินทีพย์ ศรีสุราช. (2550) . **ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อผลการดำเนินงาน ของสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาพร เฟ่งพิศ. (2553). **ปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร**. วิจัย มหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จ.
- สุรภา ไถ่บ้านกวย. (2555). **การพัฒนารูปแบบสำนักงานบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรวรรณ วิชาลัย. (2552). **ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารคุณภาพที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อักษรารณณ์ แฉ่นแก้ว. (2549). **ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- David Mcpeak, Karen V.Pincus and Gary L.Sundem. (2012). **The International Accounting Education Standards Board : Influencing Global Accounting Education**.
(cited 21 February 2019) Retrieved from <https://www.aaajournals.org/doi/abs/10.2308/iace-50121>
- Homtong, V. (2013). **Effect of Accounting Professional Expertise on Work Efficiency of Finance Section Head of Bank Agriculture and Agricultural Co-Operatives in Northeastern of Thailand**. Thesis, M.Acc., Mahasarakam University. (in Thai).

- Houcine. A. (2017). **The effect of financial reporting quality on corporate investment efficiency: Evidence from the Tunisian stock market.** *Research in International Business and Finance*, 42, 321-337.
- Jamsai, N. (2012). **The Relationships Between Accounting Expertise and Job Performance of Accountants of Hospitals the Ministry of Public Health in the Northeastern.** Thesis, M.Acc., Maharakam University. (in Thai).
- Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.** Third edition. New York : Horper and Row Publication.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงิน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2. การตอบแบบสอบถามนี้ คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย กรุณาตอบให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ ทุกตอน เพื่อให้การวิจัยนี้มีความเที่ยงตรงและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

3. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้จะเป็นความลับ การนำเสนอผลการวิจัยจะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น

4. ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

แบบสอบถาม

เรื่อง หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพ
รายงานงบการเงิน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือก

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ไม่เกิน 35 ปี

() 36 - 45 ปี

() 46 - 55 ปี

() 56 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งงานในสำนักงานบัญชี

() ผู้ตรวจสอบบัญชี

() ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

() นักบัญชี

5. ประสบการณ์การทำงานในสำนักงานบัญชี

() น้อยกว่า 5 ปี

() 6 - 10 ปี

() 11 - 15 ปี

() 16 ปีขึ้นไป

6. ที่ตั้งสำนักงานบัญชี

() กรุงเทพมหานคร

() ปริมณฑล

() จังหวัดอื่นในภาคกลาง

7. จำนวนบุคลากรในสำนักงานบัญชี

() 5 - 10 คน

() 11 - 20 คน

() 21 - 22 คน

() มากกว่า 30 คน ขึ้นไป

8. จำนวนบุคลากรที่ทำบัญชี

() น้อยกว่า 5 คน

() 6 ถึง 10 คน

() ถึง 15 คน

() 16 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย(✓)ลงในช่องที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
หลักประสิทธิภาพ					
1. บุคลากรมีการวางแผนการกำหนดแนวทางการตัดสินใจด้วยความรอบคอบ					
2. บุคลากรมีขั้นตอนการปฏิบัติงานมุ่งเน้นคุณภาพของผลงานเป็นสำคัญหลักปฏิบัติ					
หลักประสิทธิผล					
3. บุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่และความสามารถเพื่อให้บรรลุพันธกิจที่วางไว้					
4. บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
หลักการตอบสนอง					
5. บุคลากรมีการจัดส่งรายงานงบการเงินให้ผู้เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนด					
6. บุคลากรจัดทำบัญชีโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้องเป็นหลัก					

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
หลักภาระรับผิดชอบ					
7.บุคลากรจะทำรายงานแสดงผลการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบทุกปี					
8.บุคลากรเอาใจใส่ต่อการดำเนินงานในหน้าที่ของตนอย่างเที่ยงตรง					
หลักความเปิดเผยโปร่งใส					
9.หน่วยงานมีการเปิดเผยผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบโดยผ่านสื่อต่างๆ					
10. หน่วยงานมีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งและโปร่งใส					
หลักนิติธรรม					
11. บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนระเบียบการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและยอมรับของสังคม					
12.บุคลากรมีการปฏิบัติงานเป็นไปตามข้อบัญญัติระเบียบข้อบังคับ					
หลักความเสมอภาค					
13. ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ					
14. บริหารมีการแจ้งให้ทราบถึงโครงการสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ					
หลักการมีส่วนร่วม					
15. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย					
16. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในด้านในการดำเนินงานและแก้ปัญหาต่างๆ					
หลักการกระจายอำนาจ					
17. ผู้บริหารมีการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ					
18. ผู้บริหารมีการมอบหมายกำหนดหน้าที่กำหนดหน้าในการดำเนินงานอย่างชัดเจน					

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
หลักคุณธรรมจริยธรรม					
19. การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงตรงและเป็นธรรม					
20. บุคลากรมีการดำเนินงานด้วยความเสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวม					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี

มาตรฐานการปฏิบัติงาน	ระดับความเห็น					
	5	4	3	2	1	
มาตรฐานการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ						
1	ท่านมีการให้ระดับความสำคัญว่าสำนักงานบัญชีต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานเช่น ต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เช่น การจัดทำบัญชี และการภาษีอากรที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ					
2	ท่านมีการให้ระดับความสำคัญว่าสำนักงานบัญชีต้องให้ความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการว่ามีความรู้ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีศักยภาพ					
3	ท่านมีการให้ระดับความสำคัญว่านักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารด้านอื่นๆ เช่นในเรื่อง นำเข้าส่งออกเป็นอย่างดีต่อผู้รับบริการ					
4	ท่านมีการให้ระดับความสำคัญของคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีจำเป็นต้องมีการวางแผนในการจัดทำบัญชี และความสามารถในการทำบัญชีต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี					

มาตรฐานการปฏิบัติงาน		ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านความระมัดระวังรอบคอบ						
1	ท่านมีการให้ระดับความสำคัญในคุณภาพของการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีต้องให้ความเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับเป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อผู้รับบริการ					
2	ท่านมีการให้ระดับความสำคัญของการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีต้องมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดเพื่อความถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงบการเงิน

คุณภาพงบการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านความเข้าใจได้					
1. หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดทำงบการเงินที่มีรูปแบบที่กำหนดตามมาตรฐานการบัญชี					
2. หน่วยงานจัดทำงบการเงินที่เหมาะสมและสามารถนำไปวิเคราะห์ เพื่อประเมินเหตุการณ์ในอนาคตได้					
3. หน่วยงานนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ					
4. หน่วยงานให้ความสำคัญกับรายละเอียดประกอบงบการเงินในงบการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ง่าย					

คุณภาพงบการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ					
5. หน่วยงานมีการจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจในครั้งก่อน เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารในอนาคต					
6. หน่วยงานมีการเตรียมข้อมูลที่จะช่วยในการคาดคะเนหรือยืนยันข้อผิดพลาดของผลการประเมินในปีที่ผ่านมา					
7. หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับข้อมูลที่จะส่งผลกระทบต่อการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของหน่วยงาน					
8. หน่วยงานมีความรับผิดชอบในการจัดทำงบการเงินทันต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์					
ด้านความเชื่อถือได้					
9. หน่วยงานมีการบันทึกเกณฑ์คงค้างที่สามารถตรวจสอบได้					
10. หน่วยงานจัดทำงบการเงินเป็นตามเนื้อหาและความเป็นจริงด้านเศรษฐกิจ					
11. หน่วยงานจัดทำงบการเงินโดยใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวังค่านึงถึงการให้ประโยชน์ร่วมกัน					
12. หน่วยงานจัดทำและนำเสนองบการเงินได้ทันเวลา และเที่ยงตรงเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ					
ด้านการเปรียบเทียบกันได้					
13. หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดทำงบการเงินที่อยู่ในช่วงระยะเวลาเดียวกันทุกสิ้นปี					
14. หน่วยงานยึดถือแนวทางปฏิบัติตามวิธีการที่ใช้ในสิ้นปีงบประมาณที่ผ่านมา					
15. หน่วยงานต้องนำเสนอรายงานทางการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้ทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงาน					
16. หน่วยงานนำเสนอข้อมูลในงบการเงินเป็นลักษณะเดียวกันทุกสิ้นปีงบประมาณ					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล
การศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข

ปริญญาเอก ปร.ด. (การบัญชี)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปริญญาโท บธ.ม. (การเงินการธนาคาร)
มหาวิทยาลัยเกริก

ปริญญาตรี บธ.บ. (การบัญชี)
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

สังกัดหน่วยงาน

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
โทรศัพท์ 02-665-3555 ต่อ 2341
E-mail: sirirat.p@rmutp.ac.th

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล
การศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข

- ปริญญาเอก ปร.ด. (การบัญชี)
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ปริญญาโท บธ.ม. (การเงินการธนาคาร)
 มหาวิทยาลัยเกริก
- ปริญญาตรี บธ.บ. (การบัญชี)
 มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

สังกัดหน่วยงาน

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
โทรศัพท์ 02-665-3555 ต่อ 2341
E-mail: sirirat.p@mutp.ac.th

